

**МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
MINISTRY OF DEFENCE OF UKRAINE**

ЗБІРНИК

тез за підсумками Міжнародної науково-практичної конференції
«Розмінування акваторій: проблеми, теорія, практика та міжнародний досвід»

17-19 травня 2017 року

PUBLICATION OF THESES

on the results of International scientific conference
«Water area clearance: problems, theory, practice and international experience»

17-19 May 2017

Кам'янець-Подільський
Kamianets-Podilskyi
2017

Рецензенти:

- Блінцов Володимир Степанович,** проректор з наукової роботи Миколаївського Національного університету кораблебудування, доктор технічних наук, професор.
- Моссененко Євгеній Васильович,** старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця, НАН України, доктор медичних наук.

Склад оргкомітету:

- Родіков Володимир Геннадійович,** начальник Центру розмінування Головного управління Збройних Сил України, кандидат педагогічних наук;
- Толкунов Ігор Олександрович,** кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри, Харківського національного університету Державної служби надзвичайних ситуацій України;
- Окіпняк Анатолій Сергійович,** кандидат педагогічних наук, доцент, провідний інженер заgonу водолоазної підготовки, Центру розмінування Головного управління Збройних Сил України;
- Руснак Віталій Михайлович,** кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри військової підготовки Кам'янець-Подільського національного університету;
- Гуска Володимир Миколайович,** начальник відділення водолоазної підготовки заgonу водолоазної підготовки Центру розмінування Головного управління Збройних Сил України;

Збірник тез Центру розмінування Головного управління Збройних Сил України: Збірник за підсумками Міжнародної науково-практичної конференції «Розмінування акваторій: проблеми, теорія, практика та міжнародний досвід»– Випуск 1. – Кам'янець-Подільський: Центр Розмінування Головного управління Збройних Сил України, 2017. – 32 с.

В збірнику вміщені тези доповідей виголошені на Міжнародній науково-практичній конференції представників Збройних сил Канади, Литви, України, інших силових структур України, представників державних комерційних підприємств та структур з виготовлення, постачання водолоазного майна техніки і спорядження та учасників волонтерського руху.

Примітка: За зміст та оформлення Тез відповідальність несе автор.

Друкується згідно рішення загальних зборів Центру розмінування Головного управління Збройних Сил України, протокол № 3 від 19 травня 2017 року

УДОСКОНАЛЕННЯ АЛГОРИТМУ ОБСТЕЖЕННЯ ТА ОЧИЩЕННЯ АКВАТОРІЙ ВОДОЙМИЩ ВІД ВИБУХОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

Світові та локальні війни із застосуванням величезної кількості різноманітного озброєння та боєприпасів до нього, які відбулися за останні сторіччя, а також поспішне повосне очищення територій, забруднених вибухонебезпечними предметами (ВНП), що досить часто зводилося до їх скидання у водоймища, зробило світові води засміченими ВНП. Військово-повітряні і військово-морські бомбардування, морські операції з мінування об'єктів в періоди військових дій, військові стрільбища, скидання в море військового спорядження. З іншого боку антропогенна діяльність людини рік від року поширюється та все частіше розповсюджується на річкові, озерні, морські та океанські простори, що в свою чергу призводить до необхідності обстеження та дослідження підводного простору, де повсякчасно виникають завдання щодо знешкодження та знищення ВНП, а в подальшому такі ситуації будуть траплятися все частіше. З огляду на це завдання щодо розробки та удосконалення активних підходів до зменшення ризиків від впливу підводних ВНП та зменшення пов'язаних з цим соціально-економічних наслідків являється досить актуальним напрямком наукових досліджень.

Метою дослідження є формування узагальнюючого підходу, який поєднує в собі військову тактику і методологію протимінної діяльності, комерційні технології, міжнародні стандарти та практичний досвід щодо очищення акваторій від підводних ВНП безпечним, результативним і економічно ефективним способом.

Очевидна різниця між ВНП, що знаходяться в землі в порівнянні з тими, які містяться в підводному середовищі. Вода не робить ВНП менш небезпечними, проте, вона створює перешкоду в доступі до них, подібно до того, як огорожа уявляє собою перешкоду проникненню на захищений об'єкт. Виявлення ВНП та доступ до них в даному випадку є утрудненим, оскільки вимагає наявності спеціалізованого обладнання і навичок роботи під водою. Хоча технології підводних досліджень широко розроблені у військовій справі, а також фахівцями нафтової і газової промисловості, що за останні десятиріччя дало змогу відпрацювати досить ефективні способи обстеження акваторій для складання карт наявності ВНП, які використовують сучасні геоінформаційні системи та комплекси, необхідність навчання, використання експертного досвіду і кваліфікації фахівців, необхідних для вирішення цих завдань, залишаються вкрай важливими.

Важливо відзначити, що через динамічність характеру підводного середовища, результати обстежень з часом стають менш точними і можуть вимагати уточнення перед виконанням завдань з очищення. У таких випадках важливими є довгострокові програми моніторингу, які слід здійснювати в якості складової частини процесу управління можливими ризиками.

Висновок: за результатами проведеного дослідження проведено аналіз існуючих підходів, що поєднують військову тактику і методологію протимінної діяльності, комерційні технології, міжнародні стандарти та практичний досвід щодо очищення акваторій від підводних ВНП безпечним, результативним і економічно ефективним способом та запропонований алгоритм дій при обстеженні та очищенні імовірно небезпечної зони (акваторії водоймища) від вибухонебезпечних предметів.